

Y. L. 57. 20.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 7.02.2024

Sayı: 45

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Afyonkarahisar İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi, ekte gerekçesi ile birlikte bilgilerinize sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 06.02.2023

Hakan Şeref OLGUN

Afyonkarahisar Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 8-2-2024	Esas No: 2/1999

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
07 Şubat 2024
Numara:

T B M M GENEL YRAK
07 Şubat 2024
No: 1325229

GEREKÇE

Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olan Afyonkarahisar; coğrafi konumu, tarihsel geçmişinin yanı sıra; sosyal, kültürel, ekonomik ve turistik yönleri ile bölgenin çekim merkezi olmaya devam etmektedir.

10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, belediye sınırları içinde toplam nüfusu 750.000'den fazla olan belediyelerin kanunla Büyükşehir Belediyesine dönüştürülmesini düzenlemektedir. 31/12/2022 tarihli adrese dayalı nüfus sayım sistemi sonuçlarına göre Afyonkarahisar'ın nüfusu 747.555'dir. An itibarıyla de 750.000 kişiyi geçtiği bilinmektedir. Aynı sayım sonucunda Afyonkarahisar'a en yakın ilin 635.169 ile Adıyaman olduğu görülmektedir. Dolayısıyla Afyonkarahisar dışında Büyükşehir olmaya namzet başka bir ilin de olmadığı aşıkardır. Yaklaşan yerel seçimlerin bulunması sebebiyle yerel seçimlerden önce söz konusu kanunun yasalaşması çok büyük önem arz etmektedir.

Türkiye'de "termal" denilince akla ilk gelen merkezlerden Afyonkarahisar, beş yıldızlı otelleri, yenilenen tesisleri, çamur banyoları, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleriyle şifa arayanların vazgeçilmez adresi oluyor. "Kaplıca ve sağlık turizmi" denilince ilk akla gelen illerden Afyonkarahisar, sahip olduğu potansiyelle her yıl yerli ve yabancı turistlerin akınına uğruyor. Termal sularımız, insan sağlığını olumlu yönde etkileyen bir terapi imkanı sunuyor. Fiziksel ve ruhsal açıdan yüksek oranda iyileştirici, arındırıcı ve tedavi edici özellikler taşıyor. Cilt hastalıkları, akciğer, karaciğer, romatizma gibi birçok rahatsızlığı tedavi edici etkisi bulunduğu ve 5 bin yıllık geçmişe sahip olduğu belirtilen kaplıcaları Afyonkarahisar'ı vazgeçilmez kılmaktadır.

UNESCO tarafından şu an için ülkemizde gastronomi şehri ilan edilen üç şehirden bir tanesi Afyonkarahisar'dır. Hititlerden Friglere ve Romalılara, Bizans'tan Osmanlılara kadar birçok uygarlığa ev sahipliği yapan Afyonkarahisar, çok zengin bir mutfığa sahiptir. Afyonkarahisar, halk kültürünün bütün unsurlarıyla kendine özgü bir çeşitlilik sunar. Zengin yemek kültürü ile anılan birkaç ilimizden bir tanesidir. Afyonkarahisar mutfığı yöresel yemeklerin revaçta olduğu bir mutfaktır. Bu mutfakta özellikle hamur işleri, haşhaşlı ve kaymaklı yiyecekler ön plana çıkmaktadır. Afyonkarahisar yöresinin başlıca yemekleri arasında bulgur yemekleri, sakala çarpan çorbası, çullama köfte, ilibada dolması, sulu köfte, göce tarhanası, nohut çöreği, göce köftesi ve tarhanası, Özbek pilavı, Afyon salatası, Afyon kebabı, şakşuka, paçık, zürbiye, keşkek ve Emirdağ güveci gibi birçok lezzet yer alır.

3 bin yıldan fazla süredir mermercilik yapılmakta olan Afyonkarahisar'da bölgenin zengin ocaklarından çıkarılan binlerce yıldır işlenen mermer blokları, gerek ülkemizin gerekse dünyanın birçok ünlü eserine estetik değer katmış ve katmaktadır.

Frig Uygarlığının En Güzel Eserlerini Afyonkarahisar'da Görmek Mümkündür. M.Ö. 1200 yıllarından itibaren Anadolu'ya yayılmaya başlayan Frigler, M.Ö.IX.yüzyıldan itibaren Kızılırmak kavisi ile Sakarya nehirleri arasında siyasi hâkimiyet kurmuşlar ve Gordion'u siyasi merkez, Pessinus'u da dini merkez yapmışlardır. M.Ö. 660 yılında kuzeydoğudan gelen Kimmerler'in saldırısıyla yıkılan Frig hakimiyeti, Afyonkarahisar, Eskişehir illeri arasında bulunan kayalık ve ormanlık bölge olan Yazılıkaya (Midas'ın Şehri) ve İhsaniye çevresinde yeniden kurulmuş; Altıntaş ve Dinar'a, hatta son yıllarda yapılan kazıların sonuçlarına göre Elmalı'ya (Antalya) kadar yayılmıştır. Frig egemenliğinin Pers dönemiyle yok olmasına karşın,

bölgede benimsenen Frig din, kültür ve dilinin, Bizanslılar döneminde bile ilimiz sınırları içinde, Frigya bölgesi adıyla varlığını korumuş olduğu bilinmektedir. İçerisinde doğal güzellikleri, kaya anıtları, kaya yerleşimleri, açık hava tapınakları, peri bacaları ile 3000 yıllık geçmişle Frig Vadisi Türkiye'nin en güzel 10 vadisi içerisinde yer almaktadır. Afyonkarahisar Frig Vadisinin rotası ile 3000 yıllık gizemini keşfedebilirsiniz. Türkiye'nin en uzun yürüyüş yolu rotalarından biri olan Frig Yolu'nda yürütürken oluşumu yüzyıllar sürmüş Seydiler'de peri bacalarını, Frig ve daha sonra Bizans döneminde kullanılan Kırkinler mağarasını, Selimiye mezar odalarını, İbrahim inlerini, Friglerden beri yerleşim yeri olarak bilinen Ayazininde Roma ve Bizans döneminden kalma Ayazini Oyma Kiliseyi, Avdalaz Kalesini, Kutsal olarak kabul edilen Göynüş Vadisi içerisinde Aslantaş, Yılantaş adıyla bilinen 2 mezar odası, Maltaş olarak adlandırılan Kübele açık hava tapınağı ve vadi boyunca kayalara oyulmuş olarak yapılan onlarca Frig kaya mezarları ve anıtlarını, Demirli Kalesini, Aslankaya Anıtını, Arog filminin çekildiği Memeç Kayalıklarını, flamingoların göç yolları üzerindeki Emre Gölü'nü ve daha birçok tarih kokan doğal güzellikleri mevcuttur.

Akdağ Tabiat parkı yemyeşil ormanları su kaynakları, uçsuz bucaksız çayırları; zengin bitki örtüsüyle eş değerde yaban hayatıyla, (yılkı atları, geyik, domuz, tilki, kurt v.s.) monoton ve betonlaşan hayatınıza bir anda huzur ve canlılık kazandırır. Doğal peyzajı bozmadan yapılan patika yolları, atlı gezi yolları, bisiklet parkurları, yaban hayatı izleme noktaları, göleti, gölcükler, günübirlikçiler ve kampçılar için sosyal tesisler, bungalovlar bu güzellikleri daha da çekici ve eşsiz kılmıştır. Doğa sevenlere, doğayla baş başa kalmak isteyen her yaş grubu insana hizmet edecek etkinliklerin yapılabileceği Kocayayla civarında, keşfedilmeyi bekleyen pek çok mağara vardır. Tahmini 20 km. uzunluğunda olan kanyon ve kanyondan Çivril gölüne dökülen Akçay görülmeye değerdir. Kanyon boyunca insanoğlunun ayak basmadığı mağaralar, trekking yapanların ilgisini çekecek güzergâhlar bulunmaktadır.

Çay, Bolvadin ve Sultandağı ilçelerinin sınırları içerisinde yüzölçümü 150 km² olan göl deniz seviyesinden 967 metre yüksekliğindedir. Hem mavi hem yeşil göl olarak tanınan Eber; kuşları, sazlıkları, balıkları, çiçekleri, yüzen adacıkları ve derin sessizliğiyle Anadolu'nun keşfedilmemiş köşelerinden biridir. Eber, çok sayıda canlıya da mesken olmaktadır; küçük karabatak, bayağı kaşıkçı, Dalmaçya pelikanı, bayağı balaban, alaca balıkçıl, erguvani balıkçıl bunlardan sadece bazılarıdır. Gölün sazlık ve topraklık alanında yuvalamış bu kuşların göl üstündeki uçuşları bir seremoni gibidir. Sabahın ilk ışıklarını göl üzerinde karşılayan bu kuşları, günün son ışıklarını da havada uğurlarken görürsünüz.

Acıgöl denizden yüksekliği 842 metre ve yüzölçümü 41,5 km²'si Afyonkarahisar il sınırları içerisinde kalmaktadır. Suyu sodalı olan gölden, sodyum sülfat ve türevleri üretilmektedir. Gölün güney doğusunda bulunan Söğüt Dağının eteklerinden kaynayan sular, gölü besledikleri gibi yaşam ortamları oluşturmaktadır. Yaz-kış flamingo sürülerinin yaşayabildiği özel bölgelerden birisidir. Sazlık alanlarda ve su kaynaklarına yakın kısımlarda kurbağa ve su kaplumbağası ile 3-4 cm büyüklüğünde balıklar yaşamaktadır. Besin zincirinin zengin olduğu Aşağı Akpınar Köyü ve çevresine flamingo, martı, karabatak, yaban ördeği, turna, yaban kazı, pelikan, leylek gibi göçmen kuşlar uğramaktadır. Güney doğusunda bulunan dağlarda ise yırtıcı kuşlardan kartal, şahin, atmaca yaşamaktadır. Acıgöl, kuş popülasyonu bakımından Anadolu'da korunagelmış en önemli bölgelerden biridir. Gölün kenarında kuş gözlem kulesi bulunmaktadır.

Büyük Taarruzun en büyük savaşları Afyonkarahisar ve Kütahya illerinin sınırlarında yapılmıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bizzat yönettiği, Büyük Taarruz Savaşında 1. ve 2. ordu arasında sıkıştırılan düşman birlikleri Afyonkarahisar ili sınırları içinde yok edilmişlerdir. Her karış toprağı şehitlerimizin kanıyla sulanan ve Kurtuluş Savaşımızın simgesi olmuş kentlerimizden biri olan Afyonkarahisar, BÜYÜK ZAFERE EV SAHİPLİĞİ yapmıştır.

Yukarıda arz edilen nedenlerle, Afyonkarahisar İlinin Büyükşehir Belediyesine sahip olmayı hak ettiği düşünülmüş, belde ve köy tüzel kişilikleri muhafaza edilmek suretiyle bu teklif hazırlanmıştır.

AFYONKARAHİSAR'DA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KURULMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Madde 1: Afyonkarahisar Belediyesi hakkında 10/07/2004 tarihli 5216 sayılı kanun hükümleri uygulanır.

Madde 2: Büyükşehir Belediyesi oluşturulacak teşkilat için gerekli kadroları bu düzenlemenin Resmi Gazetede ilanı tarihinden itibaren geçecek 30(otuz) günlük süre içerisinde ihtas etmeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Madde 3: Bu kanun kapsamında köylerin ve beldelerin tüzel kişiliği devam edecektir.

Geçici Madde 1: Afyonkarahisar Belediyesinde halen görevli bulunan Belediye Başkanı, Belediye Meclis Üyesi ve Belediye Encümeni ilk genel mahalli idari seçimine kadar büyükşehir Belediye Başkanı, Belediye Meclisi ve Belediye Encümeni olarak 5216 sayılı Kanunda yazılı görev ve yetkilere sahiptir.

Madde 4: Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5: Bu kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.